

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Název práce: Veganství jako východisko z poruch příjmu potravy

Jméno autorky: Romana Jančíková

Vedoucí práce: Mgr. Petra Ambrožová, Ph.D.

Oponent práce: Doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.

Autorka předložené závěrečné práce zvolila neobvyklé, byť nosné a náročné téma, které není metodologicky a teoreticky bez problémů. Téma je více oborové s tím, že značná část leží ve sféře medicínské. Sociálně pedagogické může být teprve tehdy, kdy lékařské vědy doporučí pacientovi ubírat se cestou veganství. Není tedy rozhodování čistě na pacientovi, ale je podmíněno rozhodnutím lékaře. Porucha příjmu potravy může mít metabolický základ, nemusí být čistě sociální povahy. Někomu proto může přechod na rostlinnou stravu pomoci, jinému však může ublížit, ale to nemusí být ihned poznatelné, následky se, jak tvrdí lékaři mohou projevit po určité době a o to naléhavěji. Sociální pedagogika se musí distancovat od nevědeckých přístupů k řešení nejen sociálních problémů.

Předložená práce je autorkou koncipována do úvodu, čtyř kapitol a závěru, doplněná seznamem užití odborné literatury a přílohou. Práce teoreticko-empirické povahy, empirické šetření je kvalitativního charakteru, opírající se o rozhovory s vybranými jedinci. Práce je správně metodologicky vymezena v úvodu, kde je rovněž pojednáno motivaci k výběru tématu závěrečné práce. Autorka se rovněž snaží formulovat kapitoly práce problémově, tak jak by to vědecká práce měla činit.

První kapitola se věnuje popisu různých poruch příjmu potravy, menší pozornost věnuje příčinám vzniku poruch. Ty jsou však velmi důležité pro medicínské rozhodnutí, zda volit rostlinnou stravu či ne. Zde se autorka dopouští určitého zjednodušení, jakoby o tom rozhodoval pacient sám, bez přispění lékaře. Druhá kapitola se věnuje popisu veganství, jako subkultury a životnímu stylu. Subkapitola věnovaná medializaci a propagaci veganství překračuje svým obsahem vymezení tématu práce. Zdá se, že autorka propadla mýtu a vůbec jí nejde o nastolený problém tématu bakalářské práce. V kapitole o motivaci k přechodu k veganství připouští zdravotní důvody, ale uvádí pouze jednostranná stanoviska na podporu veganství, aniž zmiňuje odpůrce jednostranného stravování z řad lékařů, podpořená seriózními vědeckými výzkumy. Uváděné etické důvody tak jak jsou pojaty, opět nesouvisí

přímo s tématem práce. Obdobně je to s ekologickými důvody. Dalo by se říci, že autorka propadla nevědeckému propagování veganství.

Kapitola o empirickém šetření postrádá teoretická východiska. Cíl empirického šetření je dobře formulován. Přijatelně je formulována i hlavní vědeckovýzkumná otázka. Z dílčích otázek se vymyká 3. Celkově je projekt výzkumu pojat standardně. Vzorek respondentů je velmi malý, aby bylo možno z toho dělat takové závěry, které předkládá autorka. Navíc tam není ani zmínka o tom, jakými fázemi o pokus k návratu k normálním stravovacím návykům respondentky prošly, ani zda konzultovaly svoje problémy s lékaři, psychology, eventuálně pedagogy. Není rovněž uvedeno, jak se autorce proměnila ústřední hypotéza, která je uvedena v úvodu práce. Z celé práce je patrné, že autorka za každou cenu chce dokázat, že veganství je všelék na poruchy příjmu potravy, aniž bere v úvahu příčiny vzniku tohoto jevu.

Po stránce formální a jazykové je předložená práce bez problémů. Bibliografická norma je standardně aplikována. I přes uvedené připomínky práce splňuje kritéria kladená na závěrečné práce a proto práci doporučuji přijmout jako bakalářskou.

Hodnocení:

V Praze dne 23. 4. 2019

Doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.